

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-740764/V/13/EG

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00

Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, 23. IX. 2013

Pan
Janusz Piechociński
Wicepremier
Minister Gospodarki
Plac Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa

Szanowny Panie Premierze,

Do mojego Biura wciąż napływają skargi dotyczące problemów natury generalnej, jakie pojawiają się na tle ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2010 r. Nr 81, poz. 530 ze zm. - dalej: „ustawa o uigiwdg”).

Uzasadniony niepokój u obywateli wzbudza to, że w świetle obowiązujących przepisów prawa biura informacji gospodarczej (dalej: „BIG”), a także firmy windykacyjne działające w ramach internetowych giełd wierzytelności (tzw. markety długów) mają możliwość zamieszczenia informacji o zobowiązaniach spornych tj. takich, które nie zostały stwierdzone prawomocnym tytułem wykonawczym lub uznane na piśmie.

Tryb i zasady przekazywania informacji gospodarczych przez *BIG* szczegółowo reguluje art. 14-16 *ustawy o uigiwdg*. Zgodnie z brzmieniem art. 14 ust. 1 *ustawy o uigiwdg* wierzyciel może przekazać do *BIG* informacje gospodarcze o zobowiązaniu dłużnika będącego konsumentem wyłącznie wówczas, gdy są spełnione łącznie następujące warunki:

1) zobowiązanie powstało w związku z określonym stosunkiem prawnym, w szczególności z tytułu umowy o kredyt konsumencki oraz umów, o których mowa w art. 187(1) ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm. - dalej: „Kodeks postępowania cywilnego”);

2) łączna kwota wymagalnych zobowiązań dłużnika będącego konsumentem wobec wierzyciela wynosi co najmniej 200 złotych oraz są one wymagalne od co najmniej 60 dni;

3) upłynął co najmniej miesiąc od wysłania przez wierzyciela listem poleconym albo doręczenia dłużnikowi będącemu konsumentem do rąk własnych, na adres do doręczeń wskazany przez dłużnika będącego konsumentem, a jeżeli nie wskazał takiego adresu - na adres miejsca zamieszkania, wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura.

W świetle zaś art. 15 ust. 1 *ustawy o uigiwdg*, w przypadku dłużnika nie będącego konsumentem, wymagane jest spełnienie łącznie następujących warunków:

1) zobowiązanie powstało w związku z określonym stosunkiem prawnym, w szczególności z tytułu umowy związanej z wykonywaniem działalności gospodarczej;

2) łączna kwota wymagalnych zobowiązań dłużnika niebędącego konsumentem wobec wierzyciela wynosi co najmniej 500 złotych oraz są one wymagalne od co najmniej 60 dni;

3) upłynął co najmniej miesiąc od wysłania przez wierzyciela listem poleconym albo doręczenia dłużnikowi niebędącemu konsumentem do rąk własnych, na adres do doręczeń wskazany przez dłużnika niebędącego konsumentem, a jeżeli nie wskazał takiego adresu - na adres siedziby dłużnika lub miejsca wykonywania działalności gospodarczej, wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura.

Natomiast na podstawie art. 16 *ustawy o uigiwdg*, poza przypadkami określonymi w art. 14 i 15, wierzyciel może przekazać do biura informacje gospodarcze o zobowiązaniu dłużnika, gdy są spełnione łącznie następujące warunki:

1) zobowiązanie zostało stwierdzone tytułem wykonawczym;

2) upłynęło co najmniej 14 dni od wysłania przez wierzyciela listem poleconym albo doręczenia dłużnikowi do rąk własnych, na adres do doręczeń wskazany przez dłużnika, a jeżeli dłużnik nie wskazał takiego adresu - na adres miejsca zamieszkania, siedziby lub miejsca wykonywania działalności gospodarczej, pisma zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura;

3) wierzyciel przekazał do biura informację określającą dane organu orzekającego, datę wydania i sygnaturę tytułu wykonawczego stwierdzającego to zobowiązanie.

Informacje gospodarcze dotyczące zobowiązania przekazywane do *BIG* obejmują informacje określone w art. 2 ust. 1 pkt 4 *ustawy o uigiwdg*, tj. dane dotyczące zobowiązania pieniężnego w zakresie: tytułu prawnego, kwoty i waluty, kwoty zaległości, daty powstania zaległości, informacji o postępowaniach dotyczących zobowiązania, informacji o kwestionowaniu przez dłużnika istnienia całości lub części zobowiązania, daty wysłania listem poleconym albo doręczenia dłużnikowi do rąk własnych wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do *BIG*, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura, informacji o zbyciu wierzytelności, innych informacji przekazywanych przez wierzyciela o wywiązywaniu się przez dłużnika ze zobowiązań.

Natomiast w myśl art. 14 ust. 3 pkt 3, art. 15 ust. 3 pkt 3 oraz art. 16 ust. 3 pkt 4 *ustawy o uigiwdg*, jeżeli przekazane informacje gospodarcze o zobowiązaniu dłużnika będącego konsumentem dotyczące zobowiązania - nie zawierają co najmniej danych określonych w art. 2 ust. 1 pkt 4 lit. a, c, d, f i g (tytuł prawny, kwota zaległości, data powstania zaległości, informacja o kwestionowaniu przez dłużnika istnienia całości lub części zobowiązania, data wysłania listem poleconym albo doręczenia dłużnikowi do rąk własnych wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do *BIG*, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura) - biuro zwraca je przekazującemu wierzycielowi w celu uzupełnienia.

Z treści przytoczonych przepisów wynika, iż co do zasady, przedstawienie wezwania do zapłaty wierzytelności jest wystarczające, aby *BIG* dokonało wpisu. Ponadto, zakres niezbędnych danych, które powinien wskazać wierzyciel w celu zamieszczenia informacji o zobowiązaniu dłużnika, został istotnie ograniczony w stosunku do zamkniętego katalogu enumeratywnie wymienionego w art. 2 ust. 1 pkt 4 *ustawy o uigiwdg*, w szczególności nie uwzględnia informacji o postępowaniach dotyczących zobowiązania.

W mojej ocenie, możliwość wpisywania informacji o zobowiązaniach spornych na gruncie obecnie obowiązującej *ustawy o uigiwdg* stoi w sprzeczności z *ratio legis* tej ustawy, która miała na celu poinformowanie uczestników obrotu gospodarczego o nierzetelnych dłużnikach. Z niepokojem stwierdzam, iż brak obowiązku legitymowania

się tytułem wykonawczym, prowadzi do ujawnienia informacji o zobowiązaniu pomimo tego, iż postępowanie jest w toku, a sprawa może zostać ostatecznie zakończona korzystnym dla dłużnika rozstrzygnięciem.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę, iż problem publicznego udostępniania informacji o zobowiązaniach spornych dotyczy również firm windykacyjnych oferujących, na podstawie art. 4 *ustawy o uigiwdg*, sprzedaż za pośrednictwem internetowych giełd wierzytelności (tzw. markety długów).

Podsumowując, moim zdaniem obecnie obowiązujące regulacje *ustawy o uigiwdg* w praktyce stwarzają pole do licznych nadużyć, ponieważ mogą być wykorzystywane jako środek do przymusowego zaspokojenia wątpliwych roszczeń. Z punktu widzenia organu stojącego na straży konstytucyjnych praw i wolności nie do zaakceptowania jest stan, w którym dochodzi do wpisywania danych dłużnika, zanim jego sprawa zostanie rozpoznana przez niezawisły sąd. W związku z powyższym wyrażam stanowisko, iż dopóki wierzytelność nie zostanie stwierdzona tytułem wykonawczym lub wierzyciel nie uzyska uznania roszczenia na piśmie, nie powinno mieć miejsce ujawnienie danych o spornym zobowiązaniu.

Tym samym, w oparciu o art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się z uprzejmą prośbą o ocenę i zajęcie stanowiska wobec przedstawionych problemów, a w szczególności wskazanie z jakich powodów, ustawodawca postanowił dopuścić możliwość ujawniania informacji o zobowiązaniach spornych, które mogą być przedmiotem toczącego się postępowania, przez *BIG*, a także w ramach tzw. marketów długów.

Łeas wypry scoudu

Zeno Jipou